

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

недостатньо вивченою. У науковому обігу немає єдиного трактування поняття «адаптація». Окремі вчені розглядають її як процес становлення особистості через спілкування, діяльність самосвідомість. Інші - як процес становлення взаємодії особистості та суспільства на основі предметно-перетворювальної діяльності, результатом якої є конкретно-історична форма соціалізації особистості (Г.М. Андрєєва, В.В.Москаленко, Є.К.Тарасов); як історично зумовлений процес розвитку особистості, передачі та засвоєння норм, зразків поведінки, результатом якого є активне відтворення одержаного соціального досвіду (І.Д.Зверєва, В.П.Зінченко, М.І.Конюхов).

Проблему розвитку і адаптації дітей з психофізичними вадами досліджували такі вчені нашої країни і зарубіжжя, як В.І.Бондар, Г.М.Бойко, Л.С.Вавіна, Т.П.Вісковатова, А.М.Кузнєцов, Т.М.Лазоренко В.М.Синьов, М.К.Шеремет, Н.С. Гаврилова, тощо.

Актуальність проблеми адаптації дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку до умов соціального середовища посилюється тим, що вони мають обмежені адаптаційні можливості, оскільки повільніше засвоюють правила спілкування між дітьми і дорослими у різних соціальних середовищах. Проблеми адаптації цієї категорії дітей до мінливих вимог життєдіяльності (школи, дитячого садка тощо) у науковій літературі присвяченій цій категорії дітей спеціально розглянуті не були. Хоч ряд науковців відзначають, що труднощі у процесі входження у новий колектив у них спостерігаються.

Експериментальна база дослідження -Любомльський НВК № 1 імені Наталії Ужвій. У експерименті брало участь 24 дитини. Серед них у дванадцяти дітей порушень мовлення і відхилень інтелектуального та фізичного розвитку не було. У дванадцяти вибраних для проведення експериментального навчання школярів спостерігалися нескладні порушення мовлення - фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення і фонетичний недорозвиток мовлення.

Висновки. Аналіз матеріалів проведеного нами практичного дослідження показав, що на початку експериментального навчання у дітей з нормальним психічним і фізичним розвитком і з фонетичним недорозвитком мовлення спостерігається поруч з краще сформованими знаннями про правила і норми поведінки у колективі дорослих і дітей, гірші показники вміння дотримуватися правил і норм поведінки. А саме цей показник є одним з найважливіших оскільки вказує на те, якими є насправді погляди на вирішення проблеми кожної дитини зокрема. Виявлено, що після реалізації комплексу занять спрямованих на формування механізмів соціально-психологічної адаптації у всіх дітей показники обізнаності про професійну діяльність дорослих, про правила і норми поведінки і спілкування з дорослими і однолітками зросли в середньому на 12%. Нижчий показник сформованості вміння дотримуватися правил і норм поведінки, конфліктності і агресивності молодших школярів. Він в середньому зріс на 8,2 %.

Список використаної літератури

1. Батинова Л. В. Адаптація дитини шестилітнього віку до навчання у школі. *Психолог.* 2003. № 29–32. С. 6–8.
2. Ваші діти йдуть до школи. *Дитячий садок.* 2001. № 7. С. 18–24.

УДК 159.964.21:316.614.5

МОТИВАЦІЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Заговора Л., здобувач ОС «магістр» спеціальності 053 «Психологія», 2 курс, РДГУ
Науковий керівник: канд. пед. наук, професор Безлюдна В.І.

Постановка проблеми. Спілкування іноземними мовами та обробка великих обсягів іншомовної інформації набуває все більшого значення. Знання іноземної мови розкриває широкі перспективи для навчання у різних зарубіжних закладах освіти, для кар'єрного зростання, а також дає можливості для самостійного отримання інформації із першоджерел,

що особливо актуальним є на сьогоднішній день. Одним із важливих принципів навчання іноземній мові є дослідження мотиваційної сфери особистості як фактора ефективності навчальної діяльності.

Мета статті. Метою нашої статті є розглянути окремі види мотивації та їх прояви.

Виклад основного матеріалу дослідження. Темі мотивації і мотивів, їх зв'язку з психічними процесами, емоціями та почуттями, дослідженню мотиваційного компоненту навчальної діяльності та вивченню засобів його формування присвячена велика кількість робіт (В.Г. Асєєв, Л.І. Божович, Є.П.Іллін, Г.С. Костюк, С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонтьєв, Н.О. Арістова, А.І. Єпіфанцева та ін.).

Мотивація трактується як процес психічної регуляції конкретної діяльності, як процес дії мотиву і як механізм, що визначає виникнення, напрямок та способи здійснення конкретних форм діяльності [1].

Виділяють чотири основні категорії факторів, які позитивно або негативно впливають на вивчення іноземної мови: мотивація; ставлення до предмету та поєсу його засвоєння; тривожність; впевненість в собі й почуття власної гідності. В нашій статті ми розглянемо мотивацію.

Більшість лінгвістів та психологів розглядають мотивацію як один із головних факторів, який впливає на рівень засвоєння іноземної мови, без якого навіть найобдарованіші люди не можуть досягти поставленої мети, незалежно від програми навчання та кваліфікації викладача. Адже для того, щоб відбувся процес засвоєння знань, обов'язково повинен виникнути пізнавальний інтерес та внутрішнє спонукання з боку учнів.

Мотивація людини, яка вивчає іноземну мову, складається із трьох складових: зусилля (наполегливість і час, витрачений на вивчення), бажання (прагнення досягти успіхів і високих результатів) та емоції (емоційна реакція на процес навчання) [3].

Розрізняють екстринсивну мотивацію (обумовлену зовнішніми умовами й обставинами) та інтринсивну, або внутрішню мотивацію (пов'язану з особистісними диспозиціями: потребами, установками, інтересами, потягами, бажаннями, при якій дії та вчинки здійснюються «з доброї волі») [1]. Зовнішня мотивація, як правило, націлює учнів на досягнення кінцевого результату. Внутрішня мотивація має сильний стимулюючий вплив на процес вивчення.

Можна виділити чотири характерні прояви внутрішньої мотиваційної діяльності:

1) Прагнення до новизни. Це може бути абсолютна новизна, тобто та, яка ще не зустрічалася в життєвому досвіді людини, і новизна, викликана незвичним поєднанням вже знайомих подразників. Друга є приємнішою, оскільки дозволяє додавати новий матеріал до вже існуючих знань, зменшуючи тим самим психологічну напругу в учнів.

2) Прагнення до ефективного освоєння світу. Відчуття задоволення від якісно виконаної роботи є потужним стимулом внутрішньої мотиваційної активності. Завдяки сприятливим умовам, людина матиме внутрішню мотивацію для навчання чомусь новому. Учні повинні розуміти, що вони вивчають щось нове і корисне, що бачать результат своєї діяльності.

3) Прагнення до самодетермінації є однією із специфічних форм прояву внутрішньої мотивації, яка проявляється у вигляді бажання особистості відчути себе відповідальним за свої дії та свої результати. Для учнів важливим є усвідомлення того, що не все залежить від викладача, але й вони теж несуть відповідальність за свої дії, зокрема за засвоєння навчального матеріалу.

4) Самореалізація, самоактуалізація, творче і конструктивне людське «Я», які прагнуть свого прояву і реалізації. Задовольнити потребу в самореалізації можна через виконання учнями різних групових або індивідуальних творчих завдань [2].

Зовнішня мотивація може бути дистантною, далекою, яка розрахована на досягнення кінцевого результату навчання. Внутрішня мотивація є близькою і актуальною. Тому весь навчальний процес має бути побудованим таким чином, щоб на кожному занятті учні отримували задоволення від вивчення іноземної мови.

Висновки. Отже, підставою для виникнення мотивації в найбільш загальному розумінні є певна потреба, що створюється на основі суперечностей між тим, що людина має, чим володіє, чого досягла, і тим, чого вона ще не має, чим не володіє, чого не досягла. Бажання мати, оволодіти, досягти становить зміст потреби. І якщо в сферу таких потреб потрапляє володіння іноземною мовою, вони стають мотивацією до її засвоєння. Перспективу подальшого дослідження ми вбачаємо у пошуках шляхів формування мотивації для ефективного вивчення учнями іноземної мови.

Список використаної літератури

1. Иллин Е. П. Мотивация и мотивы. СПб, 2013. 512 с.
2. Турбина Е.П. Развитие мотивации учения иностранного языка у студентов неязыковых специальностей *Вестник ШГПУ*. 2014, №9 <http://shgpi.edu.ru/files/nauka/vestnik/2014/9.pdf>
3. Шепеленко Т.М. Психологические аспекты изучения иностранных языков *Вестник ПНИИПТ. Проблемы языкознания и педагогики*. 2017. №1. С. 117 – 125 <https://cyberleninka.ru/article/n/psihologicheskie-aspekty-izucheniya-inostrannyh-yazykov/viewer>

УДК 316.61

ВПЛИВ МОТИВАЦІЇ НА СТАВЛЕННЯ ПІДЛІТКІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Заговора Л., здобувач ОС «магістр» спеціальності 053 «Психологія»,
2 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд.пед. наук, доцент, професор Безлюдна В.І.

Постановка проблеми. Сучасний спосіб життя висуває нові вимоги до випускників шкіл, які хочуть йти в ногу з часом. Серед цих вимог – великий обсяг інформації, мобільність, знання комп'ютерних технологій, а також знання іноземних мов. Одним із важливих принципів навчання іноземній мові є дослідження мотиваційної сфери особистості як фактора ефективності навчальної діяльності.

Метою нашого дослідження є визначити вплив зовнішніх і внутрішніх мотивів на вивчення учнями іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Темі мотивації і мотивів, їх зв'язку з психічними процесами, емоціями та почуттями, дослідженню мотиваційного компоненту навчальної діяльності та вивченню засобів його формування присвячена велика кількість робіт (В.Г. Асеев, Л.І. Божович, Є.П.Іллін, Г.С. Костюк, С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонтьев, Н.О. Арістова, А.А. Вербицький, та ін.).

Донедавна майже єдиним мотивом вивчення іноземної мови для учнів була можливість отримати гарну оцінку. Через важливість і необхідність знання іноземної мови, через можливість поринути в світ нового й цікавого, або ж поїхати за кордон, змінилося ставлення учнів до вивчення даної дисципліни. Відповідно змінилися і мотиви.

З метою виявлення зовнішніх і внутрішніх мотивів навчання, що впливають на процес вивчення іноземної мови учнями у загальноосвітніх навчальних закладах I-III ступеня, нами було проведено анкетне опитування.

Об'єктом нашого дослідження стали учні 7-11 класів двох загальноосвітніх середніх шкіл міста Києва.

До зовнішніх негативних мотивів ми віднесли такі мотиви, як «вивчаю іноземну мову, тому що так хочуть мої батьки», «тому що цього вимагає навчальна програма». До внутрішніх пізнавальних мотивів ми віднесли: «маю задоволення від процесу навчання», «відчуваю пізнавальний інтерес до навчання».

Зовнішніми пізнавальними мотивами ми визначили такі мотиви, як «бажання поїхати навчатися за кордон», «бажання досягти успіхів у навчанні», «хочу вільно володіти іноземною мовою, щоб спілкуватися з людьми з різних країн», «вважаю, що іноземна мова важлива для самовдосконалення».

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135